

De weloverwogen paringen van Wil en Helmie Bongers uit Kessel zorgen voor ki-interesse en successen in de keuringsring.

Afstammelingen van Etazon Warsau zijn favoriet. Weidegang en goed beenwerk staan centraal in de bedrijfsvoering.

Ze vormden een prachtig kampioensduo tijdens de wintershow in Asten-Heusden: de zwartbonte Bonhill Warsi 19 (v. Lightning) en haar roodbonte dochter Bonhill Warsi 26 (v. Classic). Er verschijnt een glimlach op het gezicht van de eigenaren Wil (41) en Helmie (38) Bongers-Hilvers uit Kessel als we nog even kort stilstaan bij de fokveedag. 'We genieten met het hele gezin van keuringsdagen', vertelt Helmie en Wil vult haar aan: 'Ik vind het mooi om onze koeien te kunnen vergelijken met koeien van anderen.' Koeien met de Bonhillstalnaam (een samentrekking van de achternamen Bon-

gers en Hilkens) spelen zich de laatste jaren in de keuringsring nadrukkelijk in de kijker. Zo vertegenwoordigde Bonhill Warsi 20, de roodbonte volle zus van Warsi 19, Nederland op het EK in Oldenburg en veroverde ze het reservekampioenschap van de vaarzenklasse tijdens de NRM van 2006. Dat succes is mede te danken aan de koe-familieachtergrond, vertelt Wil Bongers. 'Toen ik in de jaren negentig in een advertentie de foto van Aerostardochter Etazon Warsau zag, wist ik dat ik van haar embryo's wilde kopen. Het was een indrukwekkende koe en we hadden uit haar

Helmie en Wil Bongers: 'Het gaat uiteindelijk om het maken van de juiste combinaties'

koefamilie al goede ervaringen met Jubilantzoon Lucky Chief.' Etazon Warsau stamt uit de Amerikaanse koefamilie van Dutchglen Chieftess (v. Enhancer), die naast Lucky Chief ook voor stieren als Delta Lucky Sugar en Etazon Yava zorgde. Bongers kocht drie embryo's van Weerdinger Echo (v. Jubilant) en had veel geluk; drie drachtigheden mondden uit in de drie vaarskalveren Warsi, Warsa en Sugar.

Sugar 26 (v. Thunder), 87 punten fraai en nazaat van Etazon Warsau

Het aandeel Warsau-nazaten in de veestapel steeg snel toen Bongers de drie pinken spoelde. De Aerostarzonen Storm, Space en Ronald werden de partners en een tweede et-sessie met Lucky Leo en Tulip leverde ook diverse nazaten op. Ronald dochter Warsi 1 bleek een goede fokkoe en in combinatie met Lightning leverde zij op haar beurt de zusjes Warsi 19 en Warsi 20. Vooral Warsi 19 krijgt veel waardering. Niet alleen vanwege haar excellentstatus, maar ook vanwege haar productiedrang. In haar tweede lijst produceerde ze in 334 dagen 13.804 kg melk, 3,92% vet en 3,51% eiwit, wat resulteerde in een lactatiewaarde van 125. 'Lightning maal Ronald is een erg passende combinatie op ons bedrijf', vindt Wil. 'Ik gebruik Lightning nog steeds, omdat ik tot nu toe geen van zijn zonen beter vind fokken. Lightning geeft koeien met ka-

Koeien met karakter

Nazaten van Aerostardochter Etazon Warsau presteren sterk bij familie Bongers

De hoogdrachtige Warsi 19 (v. Lightning) is de staffavoriet

rakter en dat is belangrijk omdat die doorzetten, zich niet aan de kant laten jagen.' Het pittige karakter is prettig in de veestapel, maar heeft een keerzijde, zo heeft Bongers wel ervaren. 'Diverse Warsi's zijn niet gemakkelijk voor te brengen in de ring.'

's Nachts weiden

In het Limburgse Kessel maken de Bonhillkoeien een quotum vol van 775.000 kg melk. Daarvoor verbouwt Bongers 33 hectare gras en 15 hectare mais. Een kleine akkerbouwtaak van 4 hectare bieten en 1 hectare wintergerst maken het bouwplan compleet. 'We zijn van origine een gemengd bedrijf', legt Wil uit. Een varkenstak stootte hij na de varkenspest af en anno 2008 zorgen 88 koeien voor een rollend jaargemiddelde van 9491 kg melk met 4,07% vet en 3,51% eiwit. Vooral de gunstige vet-eiwitverhouding is opvallend. 'Dat komt waarschijnlijk door de mooie zomer en omdat we dit jaar voor het eerst de koeien niet alleen over-

dag, maar ook 's nachts weiden.' Steeds meer veehouders houden juist de koeien 's nachts op stal. 'Doordat ze nu 's nachts ook buiten kunnen liggen, merken we dat er minder beenproblemen zijn en verbruiken we duidelijk minder zaagsel.' Bongers past standweiden toe, iedere drie tot vier weken krijgen de koeien een nieuw perceel van 8 hectare. Beenwerk krijgt bij Bongers, die de koeien zelf bekapt, veel aandacht. 'Een goede productie begint bij goed beenwerk. Eenmaal in de week maken we in de melkput alle klauwen schoon en sprayen we ze tegen mortellaro. Dat werkt heel effectief, we hebben al tijden geen voetenbad meer gebruikt.'

Passende paringen

Nu, in het begin van de herfst, gaan de koeien nog steeds naar buiten, maar voert de veehouder al stevig bij. Het rantsoen bestaat uit 4 kg droge stof uit voordroogkuil, 6 kg droge stof uit mais, 5 kg droge stof uit vers gras, 1 kg droge stof bierbostel, 1 kg pulp en 1 kg eiwitaanvulling. In de krachtvoercomputer is de maximale krachtvoergift 8 kg. 'Ook onze hoogproductieve koeien moeten het daarmee doen en daarom zie ik graag een koe die van nature al veel melk uitstraalt.' Het gesprek met Bongers komt vanzelf weer op fokkerij. 'Die extra uit-

straling in het skelet heb je nodig als je serieus mee wilt doen op een keuring.' Om dit soort koeien te fokken maakt Bongers de combinaties met stieren zorgvuldig en houdt hij rekening met de aAa-codes. Het resulteerde bij de laatste bedrijfsinspectie van twaalf roodbonte vaarzen in een gemiddelde van 83,3 punten voor algemeen voorkomen. Het rijtje gebruikte stieren bevat namen als Lightning, Thunder, Twister, Lawn Boy, Stabulo, Carmano en Blitz. In de veestapel lopen nu vooral veel melkgevende dieren van Classic (13 stuks), Lightning, Komturt en Cassius. Bongers schroomt niet om niet-alledaagse combinaties te maken. Zo ging er een O Manzoon van Classicdochter Warsi 26 naar CRV en heeft KI Samen een roodfactor Ramoszoon van Warsi 20. 'Zelf zou ik nu graag Talent gebruiken op Warsi 26 om haar uier en kruispartij meer kwaliteit te geven. Ik weet dat Talent voor ki's al te oud bloed is, maar eigenlijk vind ik het wel jammer.' Ondanks dat ki-belangstelling een rol speelt bij de gebruikte stieren blijft Bongers wel zijn eigen fokkerijkoers varen. 'Het gaat uiteindelijk wel om het maken van de juiste combinaties.'

Jaap van der Knaap